

آزار و سوء استفاده از سالمند¹

رابطه مراقب و نزدیکان با سالمند بر اساس اعتماد متقابل بنا شده و تعهد اخلاقی آنها به سالمند باید بی وقفه، پایدار و لازم الاجرا باقی بماند.

مراقبین این افراد باید توجه داشته باشند که هر گونه اعمال عمدی، غیر عمدی، یا عدم انجام بموقع وظایف توسط آنها ممکن است سالمند را در موقعیت های خطرناک و آسیب پذیر قرار دهد. مجموعه این ارتباطات نادرست آزار و سوء استفاده از سالمند تلقی شده و مراقب ممکن است موجب پیگرد قانونی قرار بگیرد.

انواع آزارها و سوء استفاده ها

موارد زیر آزار و سوء استفاده از سالمند تلقی میشوند و در صورت ارجاع به مراجع قانونی، متخلف تحت پیگرد قرار خواهد گرفت:

آزار جسمی - استفاده از زور مانند کتک زدن، گاز گرفتن، هل دادن، تکان دادن، لگد زدن، سوزاندن، خفه کردن و امثال آن که باعث صدمه بدنی به سالمند می شود.

آزار جنسی - لمس کردن غیر معمول یا اقدام به هر گونه عمل جنسی نسبت به سالمند، به انحاء مختلف و تحت هر شرایطی، از موارد بارز آزار و سوء استفاده از سالمند بحساب می آیند.

آزار احساسی و روانی - مسخره کردن، تهدید کردن، تنها گذاشتن، و هرگونه گفتار یا رفتاری که باعث ترس، اضطراب و عصبانیت سالمند شود. همچنین، ممانعت از بهره بردن او از وسایل تفریح و آسایش مانند تلفن، تلویزیون، و پول که اثر منفی بر کیفیت زندگی بگذارد.

غفلت و فروگذاری در محافظت از سالمند - تغذیه نامناسب، عدم رعایت بهداشت، و عدم مراجعه به پزشک در زمان نیاز و هر گونه عدم انجام مراقبت های روزانه که افزایش خطرات و تهدید سلامت سالمند را بدنبال داشته باشد.

سوءاستفاده مالی - دزدی و استفاده غیر قانونی یا نامناسب از اموال سالمند، برای سود شخصی و یا سود افراد دیگر که باعث زیان مالی سالمند می شود.

---

¹ Elder abuse

چه افرادی مورد آزار و سوءاستفاده قرار می گیرند؟

اکثر قربانیان زنان و در حد کمتری مردان می باشند. این قربانیان معمولاً افراد سالمند و بی کس هستند، بویژه مبتلایان به فرسایش مغز که فامیل و دوستی در نزدیکی محل اقامت خود ندارند. آزار و سوءاستفاده ممکن است در مورد هر سالمندی اتفاق بیفتد ولی اکثراً افرادی که نیازمند کمک برای انجام امور زندگی خود مانند حمام کردن، لباس پوشیدن، مصرف دارو و غیره هستند، مورد آزار و سوءاستفاده قرار می گیرند.

علائم آزار و سوءاستفاده از سالمند

هر زمان که شما به ملاقات سالمندی می روید، خواه در منزل او، خواه در بیمارستان، و خواه در خانه سالمندان یا هر مکان دیگر، شما لازم است به آثار و علائم آزار و سوءاستفاده از او توجه مخصوص داشته باشید. آیا علائم زیر را در سالمند مشاهده می کنید؟

- به نظر افسرده یا مشوش می آید.
- بدون دلیل کاهش وزن پیدا کرده است.
- علائم تروما دارد مثلاً دائماً به عقب و جلو حرکت می کند.
- مضطرب است و بعضاً خشن به نظر می رسد.
- در خود فرو می رود.
- با خوابیدن مشکل دارد.
- در فعالیت هایی که دوست داشت شرکت نمی کند.
- آثار زخم، جراحات، و سوختگی در بدن او مشاهده می شود.
- بهم ریخته، حمام نکرده، و با لباس کثیف ظاهر می شود.
- به زخم بستر یا سایر مشکلات قابل پیشگیری دچار شده است.

چه باید بکنید؟

در صورتی که به علایم آزار و سوءاستفاده از سالمند برخورد کردید، لازم است قدم به جلو گذاشته و در رفع مشکلات او، به هر طریق که لازم است، بکوشید. اکثر بیماران مبتلا به فرسایش مغز از بیان سوء استفاده و آزاری که به آنها شده است ناتوان هستند. افراد سالمند ممکن است از بیان اینکه مورد آزار قرار گرفته اند، خجالت بکشند یا نگران شدت گرفتن آزارها در صورت ابراز آن باشند.

برای جلوگیری از آزار و سوء استفاده، بیماران مبتلا به فرسایش مغز بهتر است در زمانی که توان ادراکی و تصمیم گیری دارند، به دادگاه مراجعه نموده و برای خود درخواست تعیین امین بکنند. (ماده ۱۰۴ قانون امور حسبی). همچنین اطرافیان بیمار یا دوست یا همسایه نیز می توانند در صورت مشاهده یا احساس نیاز، با مراجعه به دادگاه در خواست تعیین امین برای بیمار بنمایند. مقاله امور مالی و حقوقی را مطالعه کنید.

آزار بیمار در اثر استرس و فرسودگی مراقب

مراقبت از بیمار مبتلا به فرسایش مغز کاری با ارزش، دارای اجر، و در عین حال بسیار سخت و استرس آور است. مراقبت ۲۴ ساعته و هفت روز هفته، تهیه غذا، رسیدگی به امور زندگی بیمار مانند حمام کردن، نظافت شخصی، لباس پوشیدن، خوراندن دارو و غیره، همزمان با رسیدگی به امور خانواده خود مراقب، عرصه را بر او تنگ می کند.

علاوه بر آن، متأسفانه توان فکری و فیزیکی بیمار با توجه به پیشرفت بیماری رو به افول است. به مرور زمان، مراقب حتی بدون آنکه خودش متوجه باشد، ممکن است در مورد مراقبت از بیمار غفلت یا فروگذاری کند. او ممکن است در بعضی موارد از فرط درماندگی، به پرخاشگری، توهین، و حتی آزار جسمی عزیز خود بپردازد.

فرسودگی مراقب مسئله ی بزرگی است که بایستی مورد توجه قرار گیرد. مقاله ی فرسودگی و از پا افتادن مراقب را مطالعه فرمایید.

مراجع و منابع

228. cdc.gov; (n.d.), elder abuse, retrieved Sept 2017, from <https://www.cdc.gov/features/elderabuse/index.html>

229. alzheimersweekly.com; (n.d.), signs to look for in dementia elder abuse, retrieved Sept 2017, from <http://www.alzheimersweekly.com/2016/11/elder-abuse-in-dementia-signs-to-look.html>

www.dardashna.ir